

**Gemeente
Rotterdam**

Stadsontwikkeling
Klimaat, Bouwen, Wonen
Drs. C.M. Zeegers MA

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Internet: www.rotterdam.nl

Van: [REDACTED]
Telefoon: [REDACTED]
E-mail: [REDACTED]

Ons kenmerk: M2212-6726/23bo002555

Onderwerp: Veiligheid- en milieueisen
havenemplacementen ProRail

Datum: 2 januari 2023

Aan de leden van de commissie
Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat

Op 1 november jl. informeerde het college u over de stand van zaken van maatregelen die ProRail voor 1 januari 2023 moest uitvoeren op de emplacements Waalhaven-Zuid, Pernis, Botlek, Europoort en Maasvlakte in de Rotterdamse haven, om te voldoen aan alle veiligheids- en milieueisen. Aangegeven werd dat dit (onder meer) inhield dat de brandblusinstallaties aan vereiste voorwaarden moeten voldoen en dat de brandweer op alle plaatsen waar met gevaarlijke stoffen wordt gerangeerd tijdig en adequaat moet kunnen handelen. Omdat de emplacements zich in de buurt bevinden van risicobedrijven of woonbebouwing hechten de gemeente en Veiligheidsregio Rotterdam (VRR) er veel waarde aan dat ProRail aan alle veiligheids- en milieueisen voldoet.

In de brief van 1 november konden we u melden van ProRail te hebben vernomen dat de uitvoering van de maatregelen op dat moment op schema lag. Daarbij werd wel aangegeven dat tegenvallers ertoe zouden kunnen leiden dat voor delen van de werkzaamheden de termijn van 1 januari niet wordt gehaald. De afgelopen twee maanden is het contact met ProRail op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau nog intensiever geweest dan de periode daarvoor. Inspecteurs van DCMR Milieudienst Rijnmond en VRR hebben zeer frequent de werkzaamheden op emplacements bekeken en testen bijgewoond. Ook is (net als de afgelopen drie jaar) op management- en werkvloerniveau de voortgang besproken en is gezamenlijk gezocht naar hoe in de uitvoeringspraktijk voorkomende problemen konden worden opgelost. En daarnaast sprak ik in extra overleggen van de Bestuurlijke Kopgroep Havenemplacementen met de directie van ProRail, samen met onder meer DCMR en de VRR (vanwege hun rol als 'inspectiediensten'). Ook het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Havenbedrijf Rotterdam waren daarbij aanwezig.

Omdat op 31 december de termijn afliep waarbinnen ProRail de maatregelen moest hebben uitgevoerd, heb ik mij vanzelfsprekend ook op dat moment laten informeren over de stand van zaken; door de directie van ProRail, maar ook door de directies van DCMR en VRR. Uit de verkregen informatie bleek dat op de havenemplacementen Waalhaven-Zuid, Botlek, Europoort en Maasvlakte de werkzaamheden zijn uitgevoerd met als doel het voldoen aan alle veiligheids- en milieueisen. Zo zijn er onder meer vele kilometers aan calamiteitewegen met daarbij blusleidingen en honderden brandkranen aangebracht, waarmee het bestaande, verouderde, bluswatersysteem volledig is vervangen. Vervolgens

verliep het (in het bijzijn van de brandweer) testen van de brandblusinstallaties op deze vier emplacementen succesvol. De uitzondering is het emplacement Pernis. Daar lukte het ProRail niet om binnen de gestelde tijd de werkzaamheden en het afpersen en testen van de leidingen (om te kunnen beoordelen of alle verbindingen deugen) uit te voeren. Nog voordat de gemeente naar aanleiding hiervan een besluit kon nemen besloot ProRail zelf om op Pernis het rangeren met gevaarlijke stoffen drie weken stil te leggen, met de toelichting dat dit in haar ogen niet tot grote economische, logistieke en maatschappelijke gevolgen leidt. Op de andere vier emplacementen waar ProRail vervoerders met gevaarlijke stoffen wil kunnen laten rangeren geeft de Gezamenlijke Brandweer aan dat zij daar tijdig en adequaat kan optreden.

Bij het testen bleek echter dat tijdens de werkzaamheden veel vuil in het leidingnet terecht is gekomen. Het is hierdoor aannemelijk dat bijvoorbeeld zand, stenen of stukken plastic terechtkomen in brandkranen of in de pomp van het blusvoertuig, wat een eventuele blussing kan verstoren en het leidingensysteem kan beschadigen. ProRail moet met krachtige spoelingen (conform een daartoe opgesteld protocol) zeker stellen dat de blusleidingen schoon zijn en geeft aan dat dit binnen de termijn (vóór 1 januari 2023) niet haalbaar is gebleken. Voor het spoelen van het omvangrijke leidingennet met de in het protocol vereiste kracht wordt een zeer krachtige pomp gebruikt en is een enorme hoeveelheid water nodig, dat met aparte leidingen moet worden aangevoerd. Om die reden is het in de praktijk niet te realiseren om de spoelingen op meerdere emplacementen tegelijk te laten plaatsvinden. ProRail geeft aan daarom tot uiterlijk 23 april 2023 nodig te hebben om het bluswaterleidingennet op alle emplacementen conform de daarvoor geldende normen op te leveren.

Totdat alle spoelingen hebben plaatsgevonden zal ProRail andere maatregelen nemen die de kans verkleinen dat vuil in het leidingennet leidt tot problemen bij het bestrijden van een incident. Zo worden delen van leidingen waar te verwachten is dat zich daar vuil ophoopt met camera's gecheckt en worden extra brandkranen gebruiksklaar gemaakt zodat deze indien nodig kunnen worden ingeschakeld. De Gezamenlijke Brandweer is hierover geïnformeerd en geeft aan dat ProRails tijdelijke alternatieve maatregelen niet leiden tot de gewenste maar wel tot een werkbare situatie, wat inhoudt dat voor een beperkte periode een bepaalde mate van risico wordt geaccepteerd.

Omdat voor 1 januari 2023 geen spoelingen conform het protocol zijn uitgevoerd hebben DCMR en VRR mij gemeld dat formeel de veiligheidsvoorzieningen op de emplacementen niet op orde zijn. Na hun bevindingen en conclusies te hebben gehoord en besproken en verschillende belangen overwegend is besloten om ProRail voor ieder emplacement een last onder dwangsom op te leggen. Dit handhavinginstrument wordt ingezet om te bewerkstelligen dat ProRail binnen de gestelde termijn (per emplacement verschillend, maar uiterlijk tot 23 april 2023) alle leidingen conform protocol spoelt. ProRail dient het in de dwangsommen genoemde bedrag te betalen indien de verplichting na afloop van de erin genoemde termijn niet is nagekomen. En vanzelfsprekend is daarbij de voorwaarde dat in de tussentijd de bovengenoemde tijdelijke alternatieve maatregelen worden uitgevoerd.

Kort samengevat komt het neer op het volgende:

- De in de vergunningen beschreven door ProRail uit te voeren werkzaamheden voor 1 januari 2023 om te voldoen aan de milieu- en veiligheidseisen zijn uitgevoerd op de emplacementen Waalhaven-Zuid, Botlek, Europoort en Maasvlakte, met uitzondering van het spoelen volgens protocol.

- Op deze emplacements is sprake van een werkbare situatie, zodat hier rangeren van gevaarlijke stoffen kan blijven plaatsvinden.
- Uitzondering is emplacement Pernis, waar ProRail zelf besloot drie weken niet met gevaarlijke stoffen te rangeren, omdat het niet lukte om binnen de gestelde tijd de werkzaamheden en het afpersen en testen van de leidingen uit te voeren
- Omdat echter ook op de vier andere emplacements de nieuwe leidingen niet voor 1 januari 2023 zijn gespoeld conform protocol (waardoor er zand, stenen of stukken plastic kunnen zijn achtergebleven) legt de gemeente lasten onder dwangsom op. Daarbij is voor elk emplacement een andere datum voor het verstrijken van de termijn opgenomen, maar het komt erop neer dat op alle emplacements het spoelen alsnog uiterlijk 23 april moet plaatsvinden.

Met vriendelijke groet,

Wethouder Klimaat, Bouwen, Wonen